

Dosarul nr. 3r-372/22
2-18007917-01-3r-06122022

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud. V. Potlog)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. A. Mironov, Gr. Colev, A. Curdov)

DECIZIE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor” și Munteanu Vladimir împotriva Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și primarului satului Sagaidac cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 7 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La 20 iulie 2018, Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor” și Munteanu Vladimir au depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și Primarului satului Sagaidac cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Prin hotărârea din 24 iulie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, s-a respins acțiunea depusă de către Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor” și Munteanu Vladimir.

La 24 iulie 2019, Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond.

Ulterior, prin hotărârea suplimentară din 16 septembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central s-a încasat din contul Gospodăriei Țărănești „Munteanu Vladimir Tudor” în beneficiul Primăriei satului Sagaidac, raionul Cimișlia cheltuielile pentru serviciile juridice în sumă de 10 000 de lei.

Prin decizia din 17 martie 2020 a Curții de Apel Comrat, s-a admis cererea de apel depusă de către Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, s-a casat integral hotărârea din 24 iulie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central și s-a emis

o nouă decizie de admitere parțială a acțiunii. S-a anulat decizia Consiliului sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia nr. 05/07 din 27 iunie 2018, prin care s-a refuzat acceptarea cererii lui Munteanu Vladimir privind cumpărarea terenului aferent, ca emisă contrar prevederilor legale. S-a obligat Consiliul sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia să examineze cererea Gospodăriei Țărănești „Munteanu Vladimir Tudor” privind vânzarea-cumpărarea terenului aferent construcțiilor depozit și garaj. În rest pretențiile reclamantului au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin încheierea din 29 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost declarat inadmisibil recursul depus de Consiliul sătesc Sagaidac, raionul Cimișlia și Primarul satului Sagaidac, reprezentați de avocatul Ion Stegărescu.

La 6 mai 2022, Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii suplimentare din 16 septembrie 2019 a Judecătoria Cimișlia, sediul Central, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului.

Prin încheierea din 7 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat a fost respinsă cererea privind repunerea în termen a cererii de apel și s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, în baza art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

La 10 noiembrie 2022, Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, a depus recurs preventiv împotriva încheierii din 7 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, fiind completat prin recursul din 1 decembrie 2022, prin care a solicitat admiterea acestuia cu anularea încheierii instanței de apel și a hotărârii suplimentare a instanței de fond.

În argumentarea cererii de recurs recurentul a indicat că prima instanță după pronunțarea hotărârii suplimentare din 16 septembrie 2019 nu a înștiințat recurentul despre aceasta.

A mai menționat că instanța de fond în dispozitivul hotărârii din 24 iulie 2019 nu a dispus încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 000 de lei, însă în hotărârea motivată a dispus. Astfel, instanța de judecată a încasat cheltuielile de judecată de două ori.

Recurentul a specificat că la caz a avut câștig de cauză și respectiv lui urmează a fi compensate cheltuielile de judecată și nu vice-versa.

A susținut că a prezentat probe și argumente întru repunerea în termen conform art. 116 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă, și anume: nu a fost înștiințat despre proces în modul stabilit de art. 250 alin. (2) din Codul de procedură civilă; a cunoscut despre hotărârea suplimentară a instanței de fond la data de 29 aprilie 2022, când Primarul satului Sagaidac a transmis notificarea și titlu executoriu prin care s-a dispus încasarea cheltuielilor pentru serviciile juridice în mărime de 10 000 de lei.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În corespundere cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în

contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat încheierea contestată la 7 noiembrie 2022, fiind notificată reprezentantului recurentului – avocatul Valeriu Stănescu la data de 21 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal (f.d.30, Vol. II).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de către Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, este în termen.

În corespundere cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din conținutul recursului, rezultă că Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, nu este de acord cu încheierea din 7 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care cererea privind repunerea în termen a cererii de apel a fost respinsă și apelul depus de către ultimul împotriva hotărârii suplimentare din 16 septembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central s-a declarat inadmisibil, în baza art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

În același timp, art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, prevede că apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Raportând la caz prevederile normelor legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la 16 septembrie 2019, a fost pronunțată (dispozitivul) hotărârea suplimentară a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, prin care a fost încasat din contul Gospodăriei Țărănești „Munteanu Vladimir Tudor” în beneficiul Primăriei satului Sagaidac, raionul Cimișlia cheltuielile pentru serviciile juridice în sumă de 10 000 de lei (f.d.109-110, Vol. I).

Așadar, instanța de recurs notează că termenul de depunere a apelului, potrivit art. 231 alin. (1) din Codul administrativ, și-a început curgerea la 17 septembrie 2019, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii suplimentare contestate și a expirat la 16 octombrie 2019, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului.

Or, legiuitorul a stipulat expres că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Contrar acestor prevederi legale, Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, nu a depus diligența necesară în vederea depunerii apelului în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ și, respectiv, protejării dreptului său de acces la instanță.

În continuare, în temeiul art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Reținând dispozițiile legale enunțate și reieșind din constatările sus-menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Comrat corect a refuzat în repunerea în termen a apelului depus de Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu.

Or, argumentul cererii privind repunerea în termen a apelului, precum că recurentul nu a fost înștiințat despre hotărârea suplimentară în cauză și a cunoscut despre aceasta abia la 29 aprilie 2022, când a recepționat notificarea Primarului satului Sagaidac și titlul executoriu, nu poate fi reținut drept temei de admitere a acesteia, fiindcă cert legiuitorul, prin dispozițiile art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, nu condiționează termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului de

data aducerii la cunoștință a hotărârii motivate a primei instanțe, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii. Iar din materialele dosarului se denotă cu certitudine că hotărârea suplimentară din 16 septembrie 2019 a instanței de fond a fost notificată reprezentantului recurentului – avocatului Valeriu Stănescu încă la data de 20 septembrie 2019, fapt contrasemnat de către ultimul (f.d.111, Vol. I).

Iar, în accepțiunea art. 98 alin. (1) din Codul administrativ, dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat, conform art. 45, de către un reprezentant legal, notificările se adresează acestuia.

Mai mult, despre hotărârea suplimentară a instanței de fond și faptul că nu a fost contestată s-a indicat expres în conținutul deciziei din 17 martie 2020 a Curții de Apel Comrat, care a fost notificată atât recurentului la 22 mai 2020 (f.d.182-183, Vol. I), cât și reprezentantului acestuia la 28 mai 2020 (f.d.186, Vol. I).

Așadar, repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

În virtutea principiului buneii-credințe, partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

De altfel, obligația respectivă derivă și din prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Distinct de cele specificate mai sus, se atestă legalitatea încheierii din 7 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respinsă cererea depusă de către Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, cu privire la repunerea în termen a apelului declarat, ca neîntemeiată și declarat inadmisibil apelul depus împotriva hotărârii suplimentare din 16 septembrie 2019 a Judecătoria Cimișlia, sediul Central.

În această ordine de idei se constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spania], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către Gospodăria Țărănească „Munteanu Vladimir Tudor”, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu și se menține încheierea din 7 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu